

Ο Ελληνικός Ιερός Λόχος κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο

*«Παιδιά με άτσάλινα χέρια, με θάρρος γεμάτα ψυχή,
στά χέρια μας είναι ή δόξα, τής πατρίδος μας καί ή τιμή».*

Αντγος ε.α Ανδρέας Έρσελμαν, Η πρώτη στροφή του Ύμνου του Ίεροϋ Λόχου.

Την 6^η Σεπτ. 1942, συγκροτήθηκε στην Παλαιστίνη ο «Λόχος Επίλεκτων Αθά-
νατων», δυνάμεως 143 ανδρών, υπό τον επίλαρχο Αντώνιο Στεφανάκη, αποτελούμε-
νος εξολοκλήρου από Έλληνες εθελοντές αξιωματικούς και υ-
παξιωματικούς από το στρατό, το ναυτικό, την αεροπορία, τη
χωροφυλακή και πρωτοετείς ευέλπιδες. Την 15^η Σεπτ., ο συ-
νταγματάρχης Χριστόδουλος Τσιγάντες,¹ απότακτος του βενι-
ζελικού κινήματος της 1^{ης} Μαρτίου 1935, ανέλαβε την διοί-
κηση του. Τον μετονόμασε σε «Ιερό Λόχο(Ι.Λ)», και καθιέρωσε
ιδιαίτερο έμβλημα επί του οποίου αναγραφόταν η φράση «Ή
τάν ή επί τās».² Ο Τσιγάντες έθεσε ως σκοπό να τον μετατρέ-
ψει σε μονάδα καταδρομικών επιχειρήσεων στα πρότυπα της
βρετανικής Ειδικής Αεροπορικής Υπηρεσίας(Special Air ser-
vice(SAS)), την οποίαν ίδρυσε ο συνταγματάρχης Νταίβηνητ
Στέρλινγκ(David Stirling). Εμπέδωσε αυστηρή πειθαρχία στην νεοσυσταθείσα μονά-
δα, αποβάλλοντας τους πολιτικολογούντας και τους μη υπακούοντας στην ιεραρχία.

Το έμβλημα του Ιεροϋ Λό-
χου.

Το Βάπτισμα του Πυρός

Την 10^η Μαρτίου ο ΙΛ τέθηκε υπό τας διαταγάς του Γάλλου στρατηγού Φίλιπ
Λεκλέρκ (Phillipe Leclerc) ο οποίος διοικούσε τη Φάλαγγα των Ελευθέρων Γάλλων και
έλαβε το βάπτισμα του πυρός στις μάχες
για τη διάσπαση της γερμανικής γραμμής
αμύνης Μάρεθ(Mareth) στην Νότια Τυνη-
σία. Στην συνέχεια ο ΙΛ τέθηκε υπό διοί-
κηση της 2^{ης} Νεοζηλανδικής Μεραρχίας
υπό τον υποστράτηγο Μπέρναρντ Φράυ-
μπεργκ(Bernard Freymberg)³ και συμμετεί-
χε στην μάχη του Ουαντί Ακάριτ(Wedi Aka-
rit). Ο ΙΛ στις μάχες αυτές θρήνησε τους
πρώτους νεκρούς. Από τον Μάιο έως τον
Οκτ. του 1943, ο ΙΛ αναδιοργανώθηκε, το

Τμήμα του ΙΛ σε αποστολή στην έρημο, με ειδικά ε-
ξοπλισμένα οχήματα ¼ τον.

¹ Χ. Τσιγάντες (Τούλτσα Ρουμανίας 1897-Λονδίνο 1970). Αποφοίτησε από την στρατιωτική Σχολή Ευ-
ελπίδων το 1916. Συμμετείχε στο κίνημα της εθνικής αμύνης το 1916, πολέμησε στο μακεδονικό μέ-
τωπο τον Α΄ΠΠ, συμμετείχε στην εκστρατεία στην Ουκρανία το 1919 και στην Μικρασιατική Εκστρα-
τεία(1919-1920). Καταδικάστηκε σε ισόβια και καθαιρέθηκε από τον βαθμό του, λόγω της συμμετοχής
στο κίνημα της 1^{ης} Μαρτίου του 1935. Το 1942 του δόθηκε χάρις και επανήλθε στο στράτευμα με το
βαθμό του συνταγματάρχου.

²«Ή τάν ή επί τās (να επιστρέψεις με την ασπίδα, δηλαδή νικητής, άλλως να σε φέρουν επί τής ασπίδος
νεκρό ή τραυματία)» Η προτροπή των Σπαρτιατιστών προς τούς υιούς τους, όταν έφευγαν για την
μάχη.

³Β. Φράυμπεργκ(1899-1963), Νεοζηλανδός στρατηγός, ήρωας των δύο παγκοσμίων πολέμων, διοικη-
τής των συμμαχικών δυνάμεων στην μάχη της Κρήτης. Στον Α΄ΠΠ του απονεμήθηκε ο Σταυρός της
Βικτώριας. Διετέλεσε 7^{ος} κυβερνήτης της Νέας Ζηλανδίας(1946-1952).

προσωπικό εκπαιδεύτηκε στην χρήση αλεξιπτωτων, ενώ η δύναμη του αυξήθηκε στους 327. Την 30^η και 31^η Οκτ, μετά την συνθηκολόγηση της Ιταλίας, μεταφέρθηκε από αέρος⁴ και θαλάσσης στην νήσο Σάμο, στο πλαίσιο του σχεδίου «Έπαθλον», που αποσκοπούσε στην απελευθέρωση των Δωδεκανήσων και της Σάμου. Την 19^η Νοεμ. αποσύρθηκε από το νησί μετά την κατάληψη της Λέρου από τις γερμανικές δυνάμεις.

Οι Καταδρομείς του Αιγαίου

Τον Ιαν. του 1944, μετά την απόφαση των Συμμάχων να μην αποβιβάσουν στην Ελλάδα, αποφασίσθηκε η εκτέλεση καταδρομικών ενεργειών στα νησιά του Αιγαίου Πελάγους από τον ΙΛ και την βρετανική Ταξιαρχία Ειδικών Αποστολών. Η ελληνική μονάδα ανέλαβε τα νησιά βορείως της Σάμου και της Ικαρίας, ενώ οι Βρετανοί τα Δωδεκάνησα, τις Κυκλάδες και την Κρήτη. Η αποστολή της αφορούσε στην καταστροφή κέντρων επικοινωνιών, αποθηκών καυσίμων και πυρομαχικών και κάθε στόχου που θα αδυνάτιζε την άμυνα των Γερμανών. Ο ΙΛ συγκροτήθηκε σε 3 λόχους καταδρομών υπό τους Αντισυνταγματάρχες Ανδρέα Καλλίνσκη, Τρύφωνα Τριανταφυλλάκο και τον Ταγματάρχη Παύλο Δημόπουλο. Άνδρες του ΙΛ κατέστρεψαν στόχους στη Λέσβο, Χίο, Ψαρά, Σάμο και τη Σύμη.

Η Απελευθέρωση

Τον Σεπτ. του 1944 η δύναμη του ΙΛ αυξήθηκε στους 1084 άνδρες, μετονομάσθηκε σε «Ιερό Σύνταγμα», και οργανώθηκε σε δύο ισοδύναμες επιχειρησιακές μονάδες, την Β και την C. Την 14^η Οκτ. άνδρες της

Η υπογραφή παραδόσεως των Δωδεκανήσων στους Συμμάχους. Πρώτος δεξιά ο συνταγματάρχης Χριστόδουλος Τσιγάντες.

μονάδος C έτυχαν θερμής υποδοχής από τους κατοίκους των Αθηνών κατά την απελευθέρωση της πόλεως από τα στρατεύματα κατοχής. Από τον Αυγ. του 1944 οι γερμανικές δυνάμεις άρχισαν αν αποσύρονται από τα νησιά, οπότε άρχισαν οι επιχειρήσεις απελευθέρωσης των νησιών μας. Μετά την απελευθέρωση της Ηπειρωτικής Ελλάδος μέχρι τον Μάιο του 1945 ο ΙΛ πραγματοποίησε 33 καταδρομικές επιχειρήσεις και 207 περιπολίες, συμβάλλοντας σημαντικά στην απελευθέρωση των νήσων και στην ενσω-

μάτωση των Δωδεκανήσων με την Ελλάδα. Οι καταδρομικές επιχειρήσεις κατά των γερμανικών δυνάμεων που είχαν παραμείνει στις νήσους Νίσυρο, Τήνο, Μύκονο, Ρόδο, Λήμνο και Αλιμιά υπήρξαν απόλυτα επιτυχείς.

Άξιοι της Πατρίδος

Την 7^η Αυγ. 1945, σε μία απέριτη τελετή εις το Πεδίον του Άρεως ο Αντιβασιλέας Αρχιεπίσκοπος Δαμασκηνός παρασημοφόρησε τη σημαία του ΙΛ με το «Ταξιάρχη Αριστείου Ανδρείας» και τον «Πολεμικό Σταυρό Α΄ Τάξεως». Οι συνολικές απώλειες του ανήλθαν σε 25 νεκρούς, 56 τραυματίες, 3 αγνοούμενους και 29 αιχμαλώτους. Την ίδια ημέρα διαλύθηκε, ενώ πολλοί από τους άνδρες του συμμετείχαν στην δημιουργία των Λόχων Ορεινών Καταδρομών, οι οποίοι μετεξελίχθηκαν στις σύγχρονες Ελληνικές Ειδικές δυνάμεις. Οι άνδρες του ΙΛ είναι άξιοι της ευγνωμοσύνης του έθνους, διότι η αντίληψη του καθήκοντος προς την πατρίδα τους οδήγησε να καταταγούν σε μία μονάδα με ιδιαίτερες απαιτήσεις και να συμμετάσχουν σε αποστολές υψηλού κινδύνου. Ο Ιερός Λόχος συνέβαλε ουσιαστικά στην απελευθέρωση

⁴ Από τους 200 που έπεσαν με αλεξίπτωτα 21 τραυματίστηκαν, εκ των οποίων οι 5 σοβαρά.

των νησιών μας και τίμησε τα ελληνικά όπλα. Τα μνημεία των πεσόντων ιερολοχιτών στα νησιά του Αιγαίου, αποτελούν αδιάσειστους ιδιοκτησιακούς τίτλους της Ελλάδος, έναντι των τουρκικών αξιώσεων.

Παπάγου 6 Σεπ. 2017
Αντγος ε.α. Ιωάννης Κρασσάς

Βιβλιογραφία

- α. **Ο Ελληνικός Στρατός στην Μέση Ανατολή**, ΓΕΣ/Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού, Αθήνα 1995.
- β. Αντγος ε.α Χρήστος Φωτόπουλος, **Ο Υποστράτηγος Χριστόδουλος Τσιγάντες**, Αθήνα 2002